Vi sa ifrån... ...mot

Bettys och Alvas protesttips:

1. Våga säga ifrån och stå upp för vad du tycker. Gå till rektorn om du upplever något som orättvist i skolan.
2. Säg ifrån tillsammans. Det är lätt att bli stum när man väl står inne hos rektorn. Tillsammans är man starkare och modigare. Då kan man stötta varandra.
3. Skriv en protestlista och samla in så många namn ni kan. Visa att många tycker likadant!

På måndag är det Internationella barndagen – ett bra tillfälle att protestera mot sådant som är fel. KP har träffat några som kämpar för barnens rättigheter.

TEXT: JOSEFIN AUER FOTO: BO LINDELL

klätterförbudet

12-åringarna Betty och Alva älskar att klättra i träd. När skolan plötsligt införde förbud mot trädklättring på rasterna blev tjejerna rasande – och sa ifrån till rektorn.

Röda streck på träden fick Alva och Betty att ana oråd.

Hela skolgården är omgiven av träd. Stammarna är breda och grenarna sträcker sig åt alla håll. Perfekta att klättra i. Ändå gör ingen det – för i våras införde skolan klätterförbud.

– En dag såg vi att någon hade målat röda streck runt alla träden. Vi visste inte vad det betydde, berättar Alva Nylén.

– På rasten gick vi ut och klättrade upp i vårt favoritträd. Då kom en yngre tjej fram till oss och sa att vi inte får klättra i träden längre. När vi ändå inte hoppade ner kom rastvakten och sa åt oss att vi måste komma ner direkt. Det var så vi hörde talas om förbudet, förklarar Betty Lundmark.

Alva och Betty blev väldigt upprörda. Båda älskar att klättra och känner till vartenda träd på skolgården. De har klättrat i dem nästan varje rast sedan tvåan, när de började på Eriksbergsskolan i Sollentuna, norr om Stockholm. Då fick de klättra helt fritt utan regler. Varför skulle det som varit tillåtet i flera år plötsligt förbjudas?

– Vi gick direkt upp till rektorn för att protestera. Men hon sa bara att de hade kommit fram till att det är för farligt att klättra, berättar Betty.

Några månader innan hade en olycka skett på skolan. En kille ramlade ner från ett träd. Han slog huvudet i den steniga marken och gjorde illa sig ordentligt.

– Efter olyckan sågade vaktmästaren ner grenar på några av klätterträden. Men det gjorde mest att de blev mer osäkra att klättra i, menar Alva.

– Det började gå ett rykte om att lärarna tänkte införa ett klätterförbud. Lärarna sa inte något om det i förväg, säger Betty.

Trots att det första mötet med rektorn inte gav resultat var Alva och Betty beredda att kämpa för sin sak. De startade en namninsamling. Nästan alla elever i skolan skrev under. Tjejerna skrev också förslag på hur man skulle kunna göra klätterträden säkrare, till exempel genom att lägga sand under dem. Men rektorn var orubblig.

– Hon tittade inte ens på vår lista, utan sa bara att hon inte ville höra något mer från oss, säger Betty.

Till viss del kan tjejerna förstå förbudet. De vet att klättring innebär risker och att det är skolan som har ansvar för eleverna.

– Jag ramlade faktiskt själv ner från ett av träden och bröt armen en gång. Men jag älskar ändå att klättra. För mycket regler och förbud gör det svårt att känna sig fri. Jag tror inte att rektorn hade velat ha det så här när hon själv var barn. Man behöver ju röra på sig och ha roligt på rasterna, menar Alva.

Nu har Alva och Betty börjat sexan i en ny skola. Samtidigt fick Eriksbergsskolan en ny rektor. Men klätterförbudet är kvar.

– Jag har varit rektor på skolan för kort tid för att kunna ta ställning till om det kan bli en förändring, säger den nya rektorn Marie Tiedeman Först måste jag se över alla regler som finns här. Tills vidare kommer klätterförbudet att gälla precis som det har gjort tidigare. ■

2 frågor till...

... David Eberhard, läkare som skrivit en bok om förbud som han tycker är överdrivna.

Vad tycker du om klätterförbud i skolan?

– Det är fullständigt galet. Barn har klättrat i träd i alla tider. Så klart borde barn få klättra i träd om de vill, det ingår i den naturliga utvecklingen. Visst kan det innebära vissa risker. Men man kan skada sig nästan när som helst. Jag anser att det är en del av livet att ta risker.

Tror du att sådana här förbud minskar antalet olyckor?

– Ytterst lite i så fall. De som inte får klättra kommer troligen att hitta något annat, lika riskfyllt, att göra på rasterna i stället.

Eleverna gjorde egna plakat till demonstrationen i våras.

Vi sa ifrån...

...och räddade lärarna

Morgan, Sam och Ivo skulle bli av med flera av sina bästa lärare. Det gjorde dem och många andra väldigt upprörda. Det slutade med att över hundra elever strejkade och demonstrerade en hel dag.

TEXT: KATARINA SCHÜCK
FOTO: ANNA RUT FRIDHOLM OCH SCANPIX

Det var i maj som man kunde läsa om strejken i flera tidningar. Det var även inslag på radio och i tv. 14-åringarna Morgan Storesund Skarin, Sam Fakhraie och Ivo Thomasson var några av dem som var med. I efterhand är de nöjda med vad de och de andra eleverna i Södermalmsskolan i Stockholm lyckades med.

– Vi har lärt oss att det går att ändra på saker om man anstränger sig, säger Ivo. Det är en väldigt bra känsla!

Allt startade med en ny lag som börjar gälla år 2015. Lagen säger att lärare måste ha ”behörighet”, det vill säga rätt utbildning, för att få undervisa. Ett par av de mest omtyckta lärarna på Södermalmsskolan hade inte rätt behörighet. Därför skulle de inte få undervisa på högstadiet längre. Rektorn ville nämligen att skolan skulle börja anpassa sig efter den nya lagen direkt. Men det tyckte inte eleverna!

– Vi fick reda på det här några veckor före sommarlovet, berättar Sam. Alla älskar de här lärarna så det var ingen tvekan om att vi skulle göra något. Några åttor startade ett evenemang på Facebook och sedan var det i gång. Vi fick reda på det en torsdag och redan på tisdagen strejkade vi.

Strejken innebar att eleverna stod utanför skolan i stället för att gå på lektionerna. Det betydde att åttorna fick olovlig frånvaro i betygen. Men det slapp Ivo, Sam och Morgan, som då alla gick i sjuan.

– Vi var med och gjorde plakaten, berättar Morgan. Materialet kom från ett soprum. Vi kom på vad vi skulle skriva medan vi höll på. Sedan var vid med, sjöng och höll i gång hela tiden. En viktig sak är att man inte ska vara för arg när man

Han slutade med skitsnacket

Vi har en tränare som ger elaka kommentarer. Han började snacka skit i omklädningsrummet om en tjej som inte var där. Då fick jag nog och blev arg. Jag sa att det inte var okej att prata skit om andra bakom deras ryggar. Efter det har han blivit lite bättre.

det bästa är bandy

Jag hotade med rektorn

En gång i skolan var det en lärare som snackade väldigt dålig genus (genus = att man ska behandla tjejer och killar lika).

Då sa jag: ”Sluta, tjejer kan visst göra så! Om inte du slutar så går jag och pratar med rektorn.”

hon som alltid vill ha det gött för sig!

Morgan, Sam och Ivo är klasskompisar på specialprofilen litteratur och drama på Södermalmsskolan i Stockholm. De var aktiva i en demonstration som gjorde att deras lärare fick bli kvar.

har med rektor och andra vuxna att göra. Det är bättre att försöka förklara tydligt varför man tycker som man tycker.

Åttorna hade ringt runt till tidningar och tv. Många medier uppmärksammade demonstrationen. Det var nog bland annat därför den fick ett så bra resultat.

– Redan några dagar efteråt fick vi höra att rektorn och de andra som bestämmer delvis ändrat sig, säger Ivo. Man kan säga att det blev en kompromiss. Vi fick till exempel behålla vår mentor som vi skulle blivit av med annars.

– Det var en lättnad när vi fick höra att vi hade lyckats, säger Morgan. Stämningen blev väldigt glad. Men jag tror att vi hade fortsatt på något annat sätt även om det hade blivit ett nej. Vi hade inte bara gett upp! ■

Hon blev sjukt snopen

Jag och min kompis skulle gå på bio med 11-årsgräns. Kvinnan i kassan tittade på mig och sa: ”Ledsen, men du får inte komma in.” Jag blev förvånad och frågade varför. Då sa hon att jag var för liten. Och även om jag mot all förmodan skulle vara 11 år, så skulle jag ändå inte se någonting. ”Du är lite för pluttig”, sa hon. Jag blev så arg. Jag skällde ut kvinnan och sa att jag faktiskt är 12 år och att hon inte har någon som helst rätt att kalla mig pluttig. Hon blev sjukt snopen och muttrade att jag var kaxig. Sedan gav hon oss biljetterna. Och jag kan säga er att jag visst såg massor inne på bion, trots att jag är kort.

kaxig

Jag fick respekt!

En gång skulle jag låna tio tjocka böcker på biblioteket. När det var min tur i kön till låneapparaten kom en gubbe som bara hade en liten videokassett och gick före mig. Till slut tappade jag alla böcker för att det blev så tungt. Då sa han: ”Dagens ungdom är verkligen lat som inte orkar hålla några böcker medan en vuxen bara ska scanna en kassett!” Åhhh, jag blev så arg så jag sa lugnt: ”Hör du! Jag var före dig i kön och så kommer du med en liten kassett och tar jättelång tid på dig. Och när jag tappar mina böcker klagar du på att jag är lat.” Då blev han jättesnäll och hjälpte mig att plocka upp böckerna. Säg ifrån och få respekt även om du är ett barn!

Har aldrig kommit med i KP

Barn kan lösa problem

Vi är två 12-åriga tjejer som undrar en sak. Varför säger alla att man ska fråga en vuxen om man har problem? Alla vuxna är inte bra på att lösa problem och barn kan faktiskt vara lika bra på att lösa problem som vuxna. Det är ju de vuxna som håller på med knark och krig och alkohol och annat sådant. Vi tål kritik!

two cute girls

Vilken protest-typ är du? Kolla baksidan på jätteplanschen och sätt sedan upp den på ett bra ställe! Läs mer på sidan 2.